

SKCH stojí za otvoreným listom k reforme financovania sociálnych služieb

15.6.2026 - | Slovenská katolícka charita

Organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti vrátane Slovenskej katolíckej charity (SKCH) dnes odovzdali na ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny otvorený list, v ktorom upozorňujú na kľúčové riziká pripravovanej reformy financovania sociálnych služieb.

V liste vyjadrujú rešpekt k cieľu reformy posilniť komunitné a domáce formy starostlivosti, no zároveň zdôrazňujú, že úspech reformy bude závisieť od konkrétnych nastavení už od začiatku jej fungovania. Za zásadnú považujú najmä otázku valorizácie príspevkov, ktoré majú rozhodujúci vplyv na dostupnosť a kvalitu poskytovanej starostlivosti.

„Spravodlivé a včasné nastavenie valorizácie nie je len technickým detailom, ale kľúčovým faktorom úspechu celej reformy. Ide aj o signál, do akej miery systém dokáže reagovať na reálne potreby ľudí odkázaných na pomoc,“ uvádza sa v liste.

V liste upozorňujú, že výška nového príspevku na pomoc pri odkázanosti by mala reflektovať aktuálne ekonomické podmienky, najmä rast životných nákladov a minimálnej mzdy. V opačnom prípade hrozí, že podpora nebude postačujúca a môže dôjsť k oslabeniu domácej starostlivosti.

SKCH a ďalší signatári listu preto vyzývajú ministerstvo, aby prijalo valorizačné opatrenia od 1. januára 2027, ktoré zabezpečia primerané a spravodlivé nastavenie príspevkov pre formálnu aj neformálnu starostlivosť.

Cieľom otvoreného listu je prispieť k nastaveniu systému, ktorý bude dlhodobo udržateľný, spravodlivý a zabezpečí dôstojné podmienky pre ľudí odkázaných na pomoc aj pre tých, ktorí sa o nich starajú.

Celé znenie listu:

VEC: OTVORENÝ LIST

V Bratislave, 12. júna 2026

Vážený pán minister,

obraciame sa na Vás s úctou a zároveň uvedomujúc si spoločenský dosah, ktorý so sebou prináša pripravovaná reforma financovania sociálnych služieb. Ide o zmenu, ktorá zásadným spôsobom ovplyvní životy ľudí odkázaných na pomoc, ich rodín aj poskytovateľov starostlivosti. Práve preto považujeme za dôležité, aby bol nový systém od začiatku postavený na princípoch spravodlivosti, predvídateľnosti a dôstojnosti, ktoré sú nevyhnutné nielen pre jeho funkčnosť, ale aj pre dôveru verejnosti.

Reforma prináša nový mechanizmus podpory formálnej i neformálnej starostlivosti prostredníctvom príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby (ďalej len „PPO“). Tento krok vnímame ako príležitosť posilniť komunitné a domáce formy starostlivosti a lepšie reagovať na potreby ľudí v prirodzenom sociálnom prostredí. Naplnenie týchto cieľov však bude závisieť od konkrétnych nastavení systému už v prvom roku jeho fungovania. Osobitne citlivou otázkou je spôsob valorizácie súm, ktoré budú určovať reálnu dostupnosť a kvalitu starostlivosti.

Domnievame sa, že spravodlivé nastavenie valorizácie musí vychádzať z aktuálnych ekonomických podmienok a reálnych nákladov na život a prácu. Ak má systém plniť svoj účel, nemôže sa opierať o historické údaje, ktoré nezodpovedajú situácii v čase jeho účinnosti. Preto považujeme za nevyhnutné, aby výška PPO a súvisiacich plnení pre rok 2027 reflektovala minimálnu mzdu platnú pre príslušný rozpočtový rok, na ktorý sa tieto plnenia určujú. Podľa aktuálne komunikovaného zákonného automatického mechanizmu má minimálna mzda na rok 2027 dosiahnuť 972 eur v hrubom, pokiaľ nedôjde k dohode sociálnych partnerov o inej sume. Takéto nastavenie by zabezpečilo, že podpora bude primeraná a bude zohľadňovať rast mzdových aj životných nákladov.

Osobitnú pozornosť si zaslúži postavenie neformálnych opatrovateľov. Oceňujeme krok, ktorým sa má v roku 2026 príspevok na opatrovanie dorovnávať na úroveň čistej minimálnej mzdy, keďže ide o dôležité uznanie ich práce a významu domácej starostlivosti. Zároveň však máme obavy, ktoré vyplývajú zo zániku tohto príspevku od 1. januára 2027 a jeho nahradenia PPO. Ak by nedošlo k primeranej valorizácii nového systému PPO, mohlo by to viesť k situácii, keď opatrovatelia počas celého kalendárneho roka 2027 nebudú dosahovať ani úroveň minimálneho príjmu. Domnievame sa, že by to bol z pohľadu spoločenskej spravodlivosti a stability systému nežiaduci vývoj, ktorý by mohol mať za dôsledok oslabovanie domácej starostlivosti, vyššie zaťaženie rodín a následne aj zvýšený tlak na pobytové služby.

Podobne citlivá je aj oblasť ambulantných sociálnych služieb, ktorých financovanie sa reformou zásadne mení. Presun podpory do systému PPO a príplatku k PPO má ambíciu zabezpečiť kontinuitu financovania, no tento cieľ sa naplní len v prípade, že nové sumy budú zodpovedať aktuálnym nákladom. V situácii, keď by sumy príplatku k PPO vychádzali zo starších úrovní financovania a neboli primerane valorizované pre rok 2027, môže vzniknúť valorizačný sklz predstavujúci riziko reálneho finančného oslabenia ambulantných sociálnych služieb v roku 2027. To by mohlo mať v kombinácii s ďalšími dôsledkami reformy financovania ambulantných služieb negatívny dopad na ich udržateľnosť a dostupnosť. Ovplyvnilo by to najmä najzraniteľnejších občanov, a to by bolo zároveň v rozpore so zámerom posilňovať komunitné formy starostlivosti.

V tejto súvislosti si dovoľujeme zdôrazniť, že včasné a spravodlivé nastavenie valorizácie nie je len technickým parametrom reformy, ale rozhodujúcim faktorom jej úspechu. Zároveň ide o signál pre verejnosť, do akej miery je systém schopný reagovať na reálne potreby ľudí a zabezpečiť dôstojné podmienky pre tých, ktorí sú naň odkázaní.

Preto si Vás dovoľujeme požiadať o prijatie valorizačných opatrení od 1. januára 2027, ktoré:

- zabezpečia primeranú valorizáciu príspevku na pomoc pri odkázanosti vrátane jeho časti určenej na neformálnu starostlivosť, ako aj časti určenej na formálnu starostlivosť a všetkých súm súvisiacich s príplatkom k PPO,
- budú reflektovať úroveň minimálnej mzdy platnej pre príslušný rozpočtový rok, osobitne pre rok 2027,
- nastavia tento princíp spravodlivej valorizácie aj pre ďalšie roky fungovania nového systému,
- umožnia, aby boli potrebné finančné prostriedky včas zohľadnené už pri tvorbe štátneho rozpočtu na rok 2027.

Dovoľujeme si vyjadriť presvedčenie, že podporou takéhoto nastavenia reformy dôjde k naplneniu jej cieľov, posilní sa dôvera verejnosti v systém sociálnej podpory a zabezpečia sa dôstojné a stabilné podmienky pre ľudí, ktorí sa ocitli v situácii, v ktorej potrebujú podporu, pomoc a starostlivosť.

S úctou

Mgr. Lýdia Brichtová, PhD
Štatutárny zástupca, Nezávislá platforma Sociofórum

Mgr. Anna Ghanamová
Predsedníčka, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

Mgr. Filip Macák
Generálny sekretár, Slovenská katolícka charita

Ing. Mgr. Ľubica Szabóová Vysocká
Riaditeľka, Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku

Vážený pán
Erik TOMÁŠ
Minister
MPSVaR SR
Špitálska 6-8
816 43 BRATISLAVA

<https://www.charita.sk/skch-stoji-za-otvorenym-listom-k-reforme-financovania-socialnych-sluzieb>